

RÖVID HIREK

TEHERÁN. Egy nagyobb csoport német zsidó me...

SZALONKI. A palesztinai hivatal közreműködésével...

FRANKFURT. A Frankfurter Zeitung jelent...

VARANÓ (Virov). Egy zsidó leány, hogy céltudatos...

CHUST. A múlt héten a csendőrség leleplezte azt a nyomdát...

LONDON. Israel Cohn a cionista világszervezet...

VARSO. A zsidó menekült helyzete Lengyelországban...

RIGA. Prof. Lezersohn, akit az új lett kormány...

GENF. A genfi zsidó női liga, tekintettel a Palesztinában...

DANZIG. A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

NEWYORK. H. Untermyer kijelentette, hogy a németek...

PRAGA. Cernov. a volt Csernoszi kormány minisztere...

ROMA. Az internacionális katolikus jog kongresszusán...

KOVNO. A municipális választásokon a zsidók...

KRAKO. Az egyetem rektora élesen ellentét a dicsőség...

JERUZSÁLEM. A helyi városi tanács azon kérelmet...

Nagy gyászünnepet rendezett a Jugoszláviai zsidóság Sándor király sirjánál

November 21 én Jugoszlávia összes zsidó világi és egyházi...

A sirdhoz való zerendoláshoz csatlakoztak a hírközsegek...

A külföldön élő Jugoszláviai zsidók Tel Avivban a szefárd...

A „Zidov” cshól az elkelomból Dr. Lavoslav Sik vezérclékét...

A vallási gyász legnagyobb kifejezője, amikor a gyermek...

A Magyar Távirati Iroda antiszemita kiadványa. A Magyar Távirati Iroda...

A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

A zsidók helyzete tekintettel az erős antiszemitizmus...

ZSIDÓ HUMOR

ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

- Zsidó lexikon: Ajszemeloch, Bemajim, rabim, Borkereski, Antimirochi...

Egy dolog, aminek soha sem lesz vége

Tíz éves boldog házasság után Jankele egy összevesselt...

70 százalékos Chüczpe

Ha analízis látnak egy zsidót, akkor kiderülne, hogy 30...

Chájem von Matele

Weltmann megkérdezte, miért nem telepsük le véglegesen...

Egyesség

Reb Szánder el akarta adni a lovat, Reb Jánki el akart...

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL: ORADEA, Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440.

Az amerikai zsidók állandó képviseletet akarnak Genfben

New Yorkból jelentik. Az American Jewish Congress adminisztratív bizottsága...

Mehet-e így tovább...?

A romániai zsidóság vezetőihez! Mint csillagvizsgálóban ülő csillagász...

A londoni konferencia a nácik elleni bojkott folytatását határozta el

Megemlékeztünk legutóbbi számunkban arról, hogy Londonban Samuel Untermyer...

Végrehajtást vezettek és zárgondnokot neveztek ki az oradeai orth. hitközségnél

Erdélyi zsidóságra elől ismeretes ez a harc amelyet a Ullmann era folytat az oradeai orth. hitközség...

Vertical text on the right side of the page, possibly a continuation or commentary.

ban. Égbekidő közönyössége vall, hogy az egy milliónyi romániai zsidóságnak ez az intézménye még most is hiányzik. Ortodox hitközségeinknél meg más sok baj is van. Itt az is megtörtént, ha megtréskedik egy-egy rabbistallum, annyi a jelentkező és olyan tülekedés folyik érte, hogy egy áltást hárommal is akarnak és merl nincs rendszer, tudnak is betölteni. Ime erre példa: Carei (Nagyvárad), ahol addig két ortodox hitközség létezik, az egyiknek meg két rabbija is van és talán egy harmadikra is van kilátás.

Iskolaügyünk még szomorubb: a legutóbbi nyelv-vizsgán régi 30-40 esztendejű női és férfi zsidó tanerők bukta el. Mi lehet ennek az eredménye? Ez a régi, kifáradt és az állományelvet tökéletesen elsajdított nem képes generációt áll helyére adja helyét egy újnak, amelynek kultúrája már idegyökeredzik és ezeknek kellene átvenni a tanítás nehéz mesterségét. Igen ám, de hol van egy romániai zsidó tanítóképző. Nem megyünk példátért a kultúrában magasan álló angol-francia, vagy német zsidósághoz, csak ide a szomszédok, a Balkán egyik illamában. Bulgária 40-50.000 főnyi zsidóságának rendelkezésére áll egy egyszerűen működő zsidó tanítóképző és a huszszor olyan népes romániai zsidóságnak egyetlen egy sincsen. Mi ennek a szomorú eredménye? Az, hogy az iskolák zsidó tanerők nélkül maradnak és átveszik a teljes iniciatívát olyan tanerők, akik nem gyökeredeznek a zsidóságba és ha az állományelvet tökéletesen bírják is, nem azok és nem olyanok, akikre legfőbb érték drága kincseinket, a jövő generációt, nevelés szempontjából aggodalom nélkül rábízhathatunk.

Szomorú és kétségbeesítő képet mutat a zsidó ifjúság nevelésének kérdése. Ha így haladunk, ha így minden cél nélkül ad-hoc jelenségekre, csak a napi bajokra és egyes lokális szempontból világító helyi nagyságok kezdeményezésére bízunk magunkkal, maholnap arra ébredünk, hogy amire kétezer éve legjobban vigyáztunk a gáluti zsidóság, a zsidó gyermekek nevelése, kicsuszik kezünkkel és későn, nagyon későn vesszük majd észre, hogy nincsen több visszaférés, nem lehet elozszelt zsidó ifjúságnak visszaszerzeni.

Nem retrimindünk, hogy kik a hibások ebben? Azt sem kutatjuk, hogy mit kellett volna tenni? Ezzel az utólagos fatorgással mitsem érünk.

Mi a teendő most? E're vár feleletet nem csak fölünk, hanem minden felelős lényezőtől a zsidóságra. Ha a mai generációnak talán nem volna elég érzéke ehhez, de gondoljunk a holnap zsidóságára. Az majd érlelyesen és jogal szándon kéri majd fölünk, hogy miért herdáltuk el legszebb javainkat, miért hanyagoltuk el az ő zsidó jövőjüket?

Lejárt már ezekben a nagy horderejű kérdésekben a kisdad politikálgatások ideje. Már túl kell legyünk azon, hogy "ki legyen az elnök vagy, hogy hol legyen a központ" átmenetű jelentőségű kérdése. Ez vonatkozik minden kérdésre, amely közelítünk felmerül. Ma már a lényeg csak egy lehet: hogyan fogjuk össze az erőket? Mert ezek az erők latens tartaléka a romániai zsidóságnak. Léteznek csak rejtettek előttünk és ezért kellene ezeket minnél előbb, minnél erősebben összefojni.

Létezik nálunk Erdélyben két szervezet amelynek a törvény szerint össze kell fojni az összes hitközségeket. Es mert minden hitközség összetartja bizonyos szempontból a zsidóság rétegeit, tehát ennek a két szervezetnek kellene több lendülettel, több akarással és több céludatossággal kiküzdeni mindazon jogokat és megvalósítani mindazon célokat, amelyek lététől függ az egész erdélyi és talán az egész romániai zsidóság jövője. Ez a két szervezet a két Központi Iroda. Az Irodának volna a legfőbb hivatalosa, célja és feladata, ha kezükbe vennék a zsidó összefogásnak mindazon eszközeit, amelyekre hivatalok.

Nem megyünk messzire. Csak a ma romániai zsidóság szerveire hivatalozunk.

Ott egy a nyugati szerlatású (neolog), mint az ortodox szervezetek Iredái élénkei dolgoznak azon, hogy új szabályzatokat dolgozzanak ki, mert a régi elavultnak tartják bizonyos vonatkozásokba. És hónapok óta tárgyalnak ez ügyben egy az ortodoxok, mint a neologok. Komolyan és méltósággal tárgyalják meg a nagy horderejű kérdés minden egyes nüanszt és mi volna elsőbbségi kötelessége az erdélyi két Irodának, minthogy a mi viszonyainknak megfelelő új szabályzatot készítsenek, természetesen olyképen, hogy azok megfeleljenek a romániai különleges viszonyainknak. Legfőbb ideje volna, ha az országrészek szerint széttagolt zsidóság egységes elgondolásokkal és felépítéssel ellensúlyozza azokat a szétbomlasztási céllal szembeállított zsidó és nem zsidó erők, amely biztosítani igyekeznek ad infinitum azt a wirtwart, amely ma zsidó életünket jellemzi.

Igy nem lehet tovább! Nincs céludatos összefogás, ellenkezőleg céludatos szétválasztás van. Hirtelen fellépett bolygók fény, mint a Zsidó Párt, csak ideig-óráig onlja fényét, jelenleg például csak csillagászati műszerrel konstátálható alig-által létező. Az UER pedig önmagának fényében tetszeleg, Viszont építésre senkinek gondolt és így nincs megfelelő szabályzata a hitközségeknek, nincsen a hitközségek összetartása érdekében megteendő lépések körül semmi elgondolás, semmi magasabbrendűség. Ezért van azután, hogy amerre nézünk, mindenütt csak széthuzás van, csak veszekedés és tekintélyrombolás. Hitközségeink világt vezetők, rabbijaink maguk sem tudják, mit lehet és mit nem. Nem is tudják hol megfojni a dolgokat. Ha rabbi kell, akkor egyik helyen egy sincs, a másik helyen három is van. Van hely, ahol a lelki vezető nem tudja eldönteni, hogy jobbat legyen-e vagy csak "rebbé", annak minden rekvizitumával. Ha vita van egyik-másik hitközségben, akkor nem tudják minek alapján applandják és ha meg is van a béke iránti készség, nem tudják melyik törvényre vagy rendeletre

építsék kivétéseikat, esetleg felsőbb fórumnál — követeléseiket.

Ismételjük századszor és fogjuk még ezreiszor is. Ifjuságunk nevelése szétfolyó, céludatosság minden hiányával. Nincs utánpótlásunk a tanítók körében és ha „elbuktatják” őket nincsen senki, aki felemelje szavát érteik. Tragikus sötétség honol mindenfelé. Mintha még most sem ocsudott volna fel a felelősök egyrésze abból hogy itt a magunk lábán kell járjunk. Hogy nem lehet örökké a halogatás, a struccpolitika csak látszatra hálás politikáját követni. Itt tenni kell már valamit. Valakiknek és még hozzá tulni is, hogy mit akarnak. Álljon ön a két látható törvényes fórum. Előbb önmagát reorganizálja megfelelő alapszabály-módosítással. Ha ezzel elkészült, akkor igyekezzék odahajni, hogy a kuluszminiszteriumban is meg legyen részletesen mindaz a jog és kötelezettség, amely a zsidóságot főleg kulturális téren jogai, számarányáról és súlyáról fogja megilletni. Ezután tegyenek erőlyes lépéseket a zsidó hitközségek belbékének intézményes biztosítására. Erélylyel elfojtani minden igazságtalanságot, minden klukk vagy egyéni célokat szolgáló bal-lépéseket.

A zsidó ifjúságot megmenteni a bal és jobb oldali asszimilációtól. Öntudatos zsidókat nevelni a chédertől — a jesiváig, az ovodától — az egyetemig. Zsidó szellemmel telített tanári kar nevelése egy legális tanítóképzőben.

Rendkívül sok a teendő és vérző szívvel látjuk, hogy nem történik semmi. Mindenki rezignált, mindenki fáradt, vagy csak annak minél magát, nincs sehol önzefelenség, bátorság, kezdeményezés. Ki az áldozat? Az egész erdélyi és egyuttal az egész romániai zsidóság, amelynek sötét éjszakájában semmi és senki sem világít. Céludatosság a zsidók utja? Vagy csak nálunk van tespedés. Ám rázzuk fel mindazokat, akiknek hivatalosok, rázzuk fel tetsz-álmaikból, mert — ez így nem mehet tovább!

Szomorú mozaikok egy nagy hitközség életéből

Hogyan kerül az oradeai (nagyvárad) hitközség gabella bevétele a bukaresti mulatókba

Lapunkban már többször megemlékeztünk arról és magasabb zsidó, érdekből nem akarunk utólag vele foglalkozni, de a közölemény nyomására kénytelenek vagyunk állandóan napirenden tartani azokat a terroraktiókat, amelyeknek szenvedő áldozatai az oradeai (nagyvárad) hitközség adózói. Sokszereyit vallásos zsidónak az a régi nagyvultu organizációja került így egy olyan vezető és erőszakos uramra alá, amely egykor az oradeai hitközség főtevének legszomorubb fejezetét köze fog tartozni. A közölemény nem eléggé informált részener is tudomást kell szerezni lapunk hasábjain arról a klukk uralomról, amely ma hibát hibára halmoz és nem gondoskodik arról, hogy a körtönység súlyos paraszait, a gabella drágaságára vonatkozólag és egyebekre, megfélelően orvosolja. Folyton csak újabb terheket nehezítenek a fogyasztók vállaira és a befolyó pénznek nem adóssá törlesztésre fordítatnak, hanem a párt-emberek, korlesek megelégedését, a "pártihűségét" ópoják vele.

Sembeszállnak mindenkivel Ullmanék, akik mindent elkövetnek, hogy erősítsék anyagi és "erkölcsi" háziskukat. Nem ismernek pardonit, álgázolnak emberekben és olyan erőszakosak, hogy arról a jó informáltak valóságos rémrengéseket tudnak mesélni. A hitközség folyton gyöngyű, anyagi állapota mindinkább ziláltabb lesz és hogy ennek mi az oka, annak illusztrációját egyes mozaikokból álló sorozatban számolunk be.

Itt kell megjegyezzük és hangortassuk, hogy nem állapodottunk a mai rezsimet a hitközség teljes vezetőségét gáriturájával, mert sokan vannak közülük olyanok, akik már régen kiábrándultak a mai garádálkodásból és tisztán látják az Ullman klukk uralmát. Ez nem áll fel a hitközség vezetőségét, csak néhány mindenféle akcióra hajlandó egyének-

ből áll. Ezekből hem a hitközség vezetőségében is mélyeség undorral fordulnak el azok, akik féltékenyen vigyáznak arra, hogy nevív taktikán ne szolgáljon mindenféle gyanus akcióhoz.

Főleg az elnök és az Ullman család többi tagjainak erőszakosságáról van íten szó, mert nem is lehet elképzelni másként, hogy ilyen kímélet nélkül, ennyire szívtelenül kezelnek minden ügyet, amely nem az ő önző céljikat szolgálja. A legutóbbi időkben is volt példa arra, hogy 22 tekintélyes hitközségi képviselőtestületi tag közgyűlést kéré beadványára, brúszk és elutasító modorban válaszoltak, holott a hitközség alkotmánya nincsen felüggesztve és nincsen egyént diktatúra — csak a valóságban. Az Ullman klukk minden lépését anyagiak határozzák meg és amikor bámi történik a hitközségben, ott rögtön kerseni két valami önző érdeket mögötte. Vagy egy családtagjuknak kell állás, vagy valamelyik kortársuknak, vagy barátjuknak kell konc. Ezt nem bírják már azok, akik hozzásegítettek ezeket az embereket ahhoz, hogy ránehezdedjenek végzetesen a várad hitközségére.

A lakus közölemény azt hiszi, hogy a bevételekkel talán adósságokat és a rendszeres szükségletekből előálló kiadásokat fizeti az oradeai hitközség mai vezetősége? Nagy tévedés. Szó sincs arról, hogy ebből rendes célra jutna valami. Adósságok fizetésére, se gények, az iskola és egyéb intézmények támogatására nem jut, de telik az egzisztencia nélküli előjárósági lágok, rokonok és kortések tömésére.

Igyekveni fogunk ezután részletesen, adatszertlen rávilágítani mindazon machinációkra, amelyek arra jók, hogy ezt a horribilis jövő-

(Folytatása a 11-ik oldalon.)

Báró Edmund Rotschild utódja:

James Rotschild nyilatkozik Palesztináról és a zsidókról

Közölemésű tény, hogy az elhunyt Báró Rotschild örököse, a londoni James Rotschild egy lüzes cionista, aki Palesztina u jászületését állandóan figyelemmel kíséri és aktív részt vesz minden fontosabb munkában, ami Palesztina felépítésével kapcsolatban van.

Mint az angol parlament tagja, számálan szóval fel és vette védelmébe a zsidók jogait Palesztinát illetőleg. Rendkívül érdekes és emlékeztető az a beszéd, amit az alsóházban tartott, azon a szenvedélyes vitában, amit Passfield miniszter által szerkesztett cionistaeilenek „Fehér Könyv” megjelenése váltott ki.

Teljesen illetékesnek tartom megemlíteni, hogy ezekben a dolgokban felszólalt — jelentette ki Rotschild James báró — mert jelenleg elnöke vagyok a „Pica”-nak, amely a palesztinai gyakorlatiassal foglalkozik és ezen egyesítései egy a „Fehér Könyv”, mint „Simon jelenés” is sürden megemlékezik.

A világháború alkalmával 1918-ban én képlum megbízást Asteny generáltól a keleti hadsereg parancsnokától, hogy a zsidó légio számára tagokat verbuváljak. Palesztinának azon részén, amit a brit hadsereg elfoglalt, akkoriban kerek 20.000 zsidó lakott. Ezeknek a többsége Jeruzsálemben és a gyarmatokon lakott, míg a többieket a törökök Észak-Szíriába és Damaszkuszba szállították. Még sikerült nekem, néhány hét leforgása alatt, — ebben az elig 20.000 népességű helyen, akik közül mér nagyon sokan a katonai korházaon is voltak és a háború alatt az éhségtől is nagyon sokat szenvedtek — ezren felül férni a zsidó légio számára megnyerni.

Ez az ezer zsidó önkéntes fényesen megállta helyét és a királyi 40 ki légio ezredbe lett besorozva. Ez az önkéntes csoport a brit hadseregben hercolt. Ez nagyon jól tudom, hogy a mai napig ezek az egyedüli harcosok, akik még nem kaptak földet kolonizáció céljából.

Es amíg ez az allig 20.000 zsidó több mint ezer önkéntest adott a brit hadseregnek, addig a 100.000 lelket számláló arabok csupán 165 önkéntest adtak a Feisals hadseregnek.

Beszéde további folyamán Báró James, a Pica gyakorlatosi akcióját vizsgálta 50 évre visszamenőleg és hangoztatta, hogy a cionizmus teljesen áment huszába és vérbé.

1932-ben, egy zsidó körház alköklötétele alkalmából megtartott díszbanketten Rotschild báró egy nem kevésbé érdekes beszédet mondott. Többek között a következőket fejtette ki:

„A zsidó vallás törvényei alapllérei a mi hitünknek, ami tradíciónknak és a mi erkölcsös életünknek. A zsidók minden országban, ahol laknak érdemeket szereztek és ellensérendi viráltak ki maguknak minden téren és minden hivatalnákn, ahova odaengedték őket. Függetlenül a sorsuktól, a zsidók egy dologra gondolt büszkék lehetnek, — hogy mindankor gondoskodtak szegény sorsu testvéreikről, bárhol is laktak az egész földteken és főleg az angol zsidóság a legjellegzetesebb szimbóluma lehet ezen kiváló „erénynek”.

Amint már közözlük, az elhunyt Báró fia és örököse, egy a cionista, mint egyéb filantrosikus művét tovább fojtatni fogja.

Ezzel kapcsolatosan érdekesnek tartjuk jelemíteni a londoni Jewish Chronicle következő cöfölatát.

„Legutóbbi számunk párisi fáviratában azt írjuk, hogy az elhunyt Rotschild Edmund I. örökösében fiait, Maurice és James bárókat francia és angol nyelven mondták el a Kaddist. Báró James Rotschild, az angol képviselőház tagja annak közlésére kéri fel bennünket, hogy ő és fivére héber nyelven, mondták el a kaddist édesapjuk sírjánál”.

A zsidó loyaltás iskolapéldája

Halmu. — November 12-én volt az alköletéle az új állami iskolának, amelyen dr. Angelescu kövöklatásügyi miniszter is megjelent. Az alköletélelnél jelen voltak a szalmérmeyei halóságok felet is. A miniszter fogadtatásánál érdekes, megható jelenet játszódtat le. A halmeu iskola növendékeinek képviselőiben Jeremiás Eszter, Jeremiás Mózes hitközségi elnök 11 éves kislánya üdvözölte a minisztert, hangulyozva, hogy ott a határszelen is oly különben folyik a tanítás, hogy el, mint kisebbségit bírték meg, hogy a minisztert román nyelven üdvözölje. Kéri a minisztert, hasson oda, hogy ezen új iskola minél előbb tető alá kerüljön, hogy zavartalanul folyhasson továbbra is a tanítás. A miniszter, a kislány beszéde annyira meghatólte, hogy könynyezve közölte meg az üdvözlet és válasza végezetével örömmel csöklök össze a gyermekek. — Hogy kommentáljuk is az esetet, szölnen ez választ azon antiszemita köröknek, akik a zsidóságot minden alkalommal egy állítják be, hogy a zsidóság azért is kéros az állami revon szempontjából, mivel még az ország nyelvét nemcsak nem srjtíttja el, de zászlóvivője azon kultúrának, amelyet az ujjonra a kiépült államokba magával hozot.

A jelen eset is kétségtelenül bizonyítja azt, hogy a zsidóság a legloyálabb állampolgári kötelezettségeit áthatva új generációjában ép úgy erősíti az állam kultúrívóját, mint ahogy részt kér a konszolidáció nagy munkájából is. Méltán várhatja el ennél fogva ugyanakkor, hogy az alkotmányban biztosított jogegyenősége az élet minden megnyitakozásában respektálással.

Vajda Sándor volt miniszterelnök lánzsát tört a romániai kisebbségek mellett

December 1-én ünnepléses keretek között emléktáblát avattak fel Oradeán (Nagyváradon) Dr. Lázár Aurél házában falában, amely az 1918 október 12-iki történelmi dátumot öröklött meg. Itt gyűltek össze egyaránt az erdélyi románok akkori vezetői és itt fogalmazták meg azt az emlékeztetés beszédet, amelyet aztán dr. Vajda Sándor a magyar parlamentben mondott el. Az emlékmű leleplezésénél dr. Vajda Sándor is részt vett, majd a színházban tartott emlékbeszéde során igen figyelemreméltó kijelentéseket tett, amelyek bennünket zsidó kisebbségeket is közelelt érdekel.

Népem iránti kötelességből és szeretetből mondom, — kövessetek el minden, hogy a kisebbségek nálunk is jól érezzék magukat. Mutasdátok meg, hogy a románai nincsen toleránsabb nemzet!

Tegyen egy utazást Palesztinába és a Közel-KEDEM utazási és kirándulási iroda úján

A „Palesztine & Orient Lloyd” nagyvilágég, valamint a „Polish-Palestine Line” hajózási vállalat képviselője. Jelenkezzen azonnal az olcsó részletfizetéses utazásra, a KEDEM utazási bonok vásárlása által.

Kérjen részletes telvilágosítást a

KEDEM-től
BUCURESTI, Strada Colte 1, etaj I. Telefon 3.21.60.

Erdélyi fiókok: Oradea: Str. Avram Iancu 22. (Adler & Nádor)
Cluj: Piața Unirei (Economia)

Figyelem! Figyelem!

Magas Tátra!

Megnyílik december 1-én. **Dj Gyermekek Pensio a Magas Tatraban**

Tatra Lomnicről jelentik, hogy a közismert Schreiber Pensio üzemét egy modern, minden kényelmeit előlő új világal bővítette ki, ezzel a hiúha zsidóság régi óhajja teljesült, mert a zental adósságra szoruló gyermekeiket szigorúan megbizható zsidó otthában helyezhették el. Az elő- és utószóban felhívják részere is minden igénynek megfelelően let a villa berendezés. Közvetlen felvilágosítást és prospectust kérszéngetek küld.

Schreiber Már gyermekek és felnöttek Pensioja Tatra Lomnic.

Ezeket mondotta Valda Sándor, volt miniszterelnök. Felelemelő szavak. Valda Sándor most úgy beszél a Romániában élő kisebbségek érdekében, mint 1918-ban beszélt a román kisebbség érdekében. 1918 óta azonban sok minden történt, ami Ierona Valda Sándor impozáns nyilatkozatát. Azóta történt, hogy Valda több ízben volt a nemzeti parlament miniszterelnöke, belügyminisztere és minisztere. És valahány-szor benne üt a bársonyszékben, valahány-szor módjában állott volna, hogy gyakorlatilag legyen a kisebbségekről való elmeletét, — mindannyiszor elmulasztotta ezt megtenni. Ma újra ellenléte be van. Ma újra a kisebbségek mellett áll. Ma tisztán lát, ma tudja mi a történelmi szükségesség. De rövid idővel ezölt meg bizalmas tárgyalásokat folytatott a felosztató vasgárdával, akik tudvalevőleg nem tarátjai, de ellenségei voltak a kisebbségeknek. Aklknek programja kizárólag kisebbségellenes volt.

Lehet, hogy Valda Sándor, volt miniszterelnök most komolyan és őszinte meggyőződéssel mondta a fenti, emelkedett szavakat. Lehet, de az elmúlt idők igazán nem voltak alkalmasak arra, hogy arról meggyőzőnek lenni közelelné, ha a felelemelő elméleti körnéne írná, a még sokkal felelemelőbb gyakorlat...

Hitler-politika — Hitler módszerek nélkül

A lett diktatúra a zsidók ellen fordult

Riga. A zsidó közölemény allig van tájékozva arról, hogy a lett diktatúra beköszöletése óta, milyen a zsidóság helyzete. Allig tudjuk, hogy az új lett kormány a zsidó lakosságot szemben kimondottan hillelita módszereket alkalmaz és a zsidó polgárságot, letöltől ki zárják a zsidó polgárságot. A diktatórikus erőszak természetesen vigyáz arra, hogy a kormány brális intézkedéseit ellen az országban belül ne hangozzon el kritika.

Rigában, az ország fővárosában a zsidó lakosság száma 12 százalékot tesz ki. A demokratikus kormányzat alatt a városi lakosságban 8 zsidó volt képviselve. Ma Riga zsidóságának a városi törvényhozás testületében nincs egyetlen képviselője sem. Dmakkben, ahol a lett lakosság csak 27 százalékot képvisel, a város vezetése kizárólag lett kezében van. A zsidók Lettországban másodrendű polgárokká lettek. A diktatúra kezében csak a baloldali ellen lépett fel érvényesen, most a zsidók lettországban nem teszt ívetelt és egyaránt kiűldözik egy a jobb, mint a baloldali pártállás zsidó tisztviselőket a közhivatalokból. Kimondott néci politika folyik itt, Hitler és Góbbels nélkül is.

A kormány szütellenül barátságos nyilatkozatokat tesz a kisebbségeknek, ez azonban nem akadályozza, hogy a nyilatkozatoknak pontosan az ellenkezőjét tegye. A zsidókat szemben csak megvalósították a gyakorlati rendkívüli törvényeket, csak megvalósították a gyakorlatban. Az ipart és kereskedelmet azonnal alaposan helyezték. Zsidó nem kaphat import és export engedélyt. A zsidó orvosokat menesztették az állami intézetekből és helyükre lett orvosokat neveztek ki. Törvény készült, amely az új zsidó ügyvédgeneráció számára teljesen lehetetlenné teszi, hogy praixist folytassanak. A bírói karban már eddig sem volt a zsidóság képviselve.

A százezer lelket számláló lett zsidóság a legnagyobb bizonytalanság és kilátástalanság között él. Ifjak és vének egyaránt Palesztinába kívánkoznak, de ilyen tömeges kivándorlásra a jelenlegi viszonyok között nincs lehetőség. A világ zsidósága fel kell igyekezzen a zsidóság megdöbbenő helyzetére, mert az a zsidóság egyik igen fontos rezervóirja a világon zsidó élet regenerálásának.

— Cur-Salomon parcellákat vennék. Részletes ajánlatok kértnek „Rachel”, Poste-Res-tante, Mociu, jud. Cluj címre.

Zsidó vagy?

Támogasd előlnötetéseddel a „NÉPÜNK”-et

Brüsszelben és Bucarestben zsidók száza...
vissza a pokolba!

Angliának hallhatatlan érdemei és hallhatatlan bűnei vannak a zsidó nemzeti otthon megteremtése körül. Még nem lehet eldönteni, hogy ez érdem, vagy a bűn lesz-e...

A délárabiai Jemenben mintegy 2000 éve él a zsidóság igen nyomorúságos viszonyok között.

Rövid hír érkezik egy újkirálysági helységről. Csesztiben idézet került valaki egy hatóságától. Az idézésen röviden ennyi állott: „David Becker jidán” (zsidó) és a D.I. szó ki volt huza.

A jemeni zsidóknak mégis megtiltották a kivándorlást. Nem szabad az ocean még hangosan sem beszélni róla. Tilos. És kegyetlen megtorlás érvetkezik, még ha ennek szándékát is megsejlik a hatóságok.

Lehet-e megtiltani a rózsák nyílását és lák rügyezését? Lehet-e megtiltani az idő kerekét és gátat szabni a szükségesszerűségnek?

Izraelben előbb elindult több zsidó család, hogy visszatérjenek hazájukba. Eljötték Jemenből, a földi pokolból, hogy még itt ebben az életben rálephessenek Palesztina szent rögére és áldozhatassanak a zsidó munkának.

Oh állott a Brit Birodalom szuronyos k...

fejéből való? Hát nem hozzájuk tartozik ő is? Olyan rohamosan lepték meg ezek a gondolatok, hogy a sőtét szegletben érzékellenül rogyant össze, és felsóhajtott. Oh miért néznek ezek rám olyan félelmetesen, mint a megriasztott bagoly?

Benzélt az ablakon és látott egy több főből álló családot, amely az öt chánika gyermek nézett merően, amit az ágy alá rejtettek, hogy az arrangement észre ne vegyék.

Egy másik szobácskában egy öreg rabbi ült sávil, fiát gyászolva, aki védekezni próbált, amikor felszóltották, hogy adja ki a pénzt, amit neki nem volt.

Ahová Arje csak nézett, mindenütt görnyedt alakokat, kísérteteket és reménytelen arcképeket látott. Összeszedte a gondját és betegségétől megfáradt ossládozt.

tonója és ez megpecsételte a jemeni zsidók életét. A zsidókat angol rendőrök kísérték vissza Jemenbe és átadták őket a hatóságoknak.

Talán még a Harmadik Birodalom is respektálja az emigránsjogot. Még a legbátrabb állam se a szolgáltat vissza „politikai” menekülteket, akiknek semmi bűnük nincs, csak hazájukba akarnak visszatérni.

Vissza a pokolba! Gyermektek, asszonyok és férfiak. Azik megsejlik a nyomorúságot és lalán életükben még egyszer, vídám szemekkel akarják meglátni a felkelő napot.

Nem, Anglia nem szerezhet o'yan érdemeket, amelyek feláldozták a zsidósággal szemben ekövelet bűnét.

Nem is sértés...

Rövid hír érkezik egy újkirálysági helységről. Csesztiben idézet került valaki egy hatóságától. Az idézésen röviden ennyi állott: „David Becker jidán” (zsidó) és a D.I. szó ki volt huza.

Lehet-e megtiltani a rózsák nyílását és lák rügyezését? Lehet-e megtiltani az idő kerekét és gátat szabni a szükségesszerűségnek? Lehet-e azt parancsolni a nyomorgó zsidóságnak, hogy ne kíváncsokozzon és ne menjen Izrael országába?

Már kezdik tagadni...

Berlinben egy náci lap „Die Wahrheit” cím alatt jelenik meg és azt írja egyik legutóbbi számában, hogy a Cion hitveseknek jegyzőkönyve, valószínűleg hamisítvány.

Oh állott a Brit Birodalom szuronyos ka...

görnyedt háttal, mint akik minden pillanatban várták a halál érkezését. Nem, ezek nem képek már ünnepeit. „Azonban nektek nem szabad jermiádoakat sem nyugni, — gondolta Bunin. — És ha már meg kell halnotok, ha ellenségeitek által már meglesztek gyilkolva, akkor haljatok meg fértassan, és védjétek meg életeketet és vagyonotokat. Véreteket és hozzátartozóitok véreit nagyon drágán adjátok nekik.”

Ami pedig az állampolgárok joggyenlőségét illeti, — hát ezen a téren ez a principium csak pappraton van. A konklúzió szövegében az elv kimondott, míg a gyakorlati életben az egymás felé fordított gondoskodást róla, szinte versenyeztek egymással, hogy melyik kompromittálja erősebben a konsztitúciót szövegét.

„Ki az uccára — kiálltatta Arje Bunin, — ki az uccára testvéreim! Így beszéltek a Hasmonaeusok is. Ha mindnyájan nem úgy cselekszünk, mint a nagy elődeink cselekedtek és az életünkért és törvényeinkért nem harcolunk a pogány kutyák ellen, akkor mihamar kitértnek bennünket a föld színeről.”

És Arje csak tovább szaladt és hívta, szólította testvéreit. Egy nagy ideálnak a fénye sugározta be fejét és ha nem volnának

szertart — már mint a lap tudomása szerint — az NSDAP, nemzeti szocialista szervezetel semmiféle összefüggésben a Cion hitveseknek jegyzőkönyve nincs és bárhogyan is végződjék a berni per, az nem lesz kihatással a németországi zsidóság mai helyzetére.

Valészínűnek tartják a berlini zsidó körök is, hogy egy esetleges, ránk nézve kedvező ítélet, amely szerint bebizonyosodik a Cion hitvesek hamisítása, nem lesz kihatással a zsidóság mai helyzetére.

Már előre számítottak arra, hogy a berni ítélet rájuk nézve kedvezőtlen fog végződni és előre gondoskodni akarnak az ítélet ellensúlyozásáról.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucarestben. KATZ ort. restaurant BUCURESTI, Str. Carol 32. I. em.

menorák gyertyatartók, serlegok, evőeszközök, Templomi konyaszerek. Gyártása és eladása: „Tacamul” ezüsttáru gyárban Cluj, Strada Gen. Neculcea No. 4.

Pintér & Co. (Weisz) Tűkgyár és üvegcsiszoló. Kül- és belföldi üvegnagyraktár. Arad, Str. Ioan Calvin 39

oly vekok, akkor látniuk kellene, hogy az Isten szelleme él benne, és egy felsőbb szót szól belőle.

„Heda! — kiállt fel, — hol vagytok testvéreim! Hé, hol vagy te, én Izraelem, aki a sirti királyt leverted és Ógot legyőzted, aki király volt Báásánnak? Hol vagytok ti hősök, akik Jerichót bevettétek? Ti zsidók, akik a Moabitákat levertétek és a Midjoniták felett győzedelmeskedtetek. Hol vagytok ti, ivadécai Matiszjuhának, itai a Makkabiáknak, akik Mizzáhnál és Belsurunnál százezreket győztek le a szirtaikból. Miért állt a meggörnyedt háttal és a levegőt sóhajtássalátok föltek be? Bárha csak az isteni szellem szálna meg benneteket és visszaemlékeztek néhai fényetekre, ti koldusok, ti zsidársok. Keljétek fel a föld po'ából és szivjátok magatokba bátoroságot. Nyujtsátok ki karjaitokat és verjétek le az ellenséget. És aztán ísmét egy búszke nép lesztek, örömteljes szívvel.”

— Halljátok! Már jönnek is! Igen ők jönnek! Fegyver van a vállakon és küzdenek fognak. Az Isten csodát fog művelni. Oh, milyen öröm állni el a keblemet.”

Azonban csak rendőrök voltak, két cirkáló rendőr és jókedvűen nevetgélve vezették el Arje Bunin.

HIREK

Nepunk cikkeknek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naplár 5695 Péntek: Tébeth 1. december 7. Szombat: Tébeth 2. december 8. Heil szót: שבת תענית (Sabbath Tenuit) Heil háfóra: שבת תענית Szombat kezdete: Heil kezdés: 4.10 gyertyagyújtás: 4.20 Ismétlési kezdete: 4.25 Szombat befejezése: 5.27

Az asszimiláció kérdéséhez

Irtó: Dr. KLEIN MIKSA ügyvéd. Az új bucarésti demokera naplap, az „A. B. C.” hasábjait érdekes viták folytak a romániai zsidókérdésről. Ez a vita teljesen elűti a „Curentul” hasábjain lefolytatott vitát. Itt a románóság sovén észesit legelő szöveg hozzá nagyképűen a kérdéshez, s ez is csak általán volt arra, hogy valk gyűlöletüknek edának bejezését. Nüket nem érezték az anket eredménye, mert a nyilvánoszt munkáltságotól ismerték eddig is.

Az asszimiláció kérdéséről nyílt irak már össze és össze, hogy kár vele foglalkozni. Ha az asszimiláció alatt azt értjük, hogy össze tud-e forni lelkileg a zsidóság az illető nemzet kultúrával, — nemzeti ideáljával, magasabb állami célkitűzéseivel, a nemzet vitális érdekével, — úgy igazat kell adjak dr. Pádermannak, hogy igen. A legtöbb európai nagy állam történelme azt bizonyítja: igen! A zsidóság a lelki egybeolvadásnak, a patriotizmusnak, a nemzet szeretetének való áttérőbizettségnek olyan lételemmel rendelkezik, amely ma is, hogy ly értelemben veit asszimiláció lehetséges és kívánatos is.

Ha azonban az asszimiláció alatt feloldást értünk, — a kérdés nemmel kell válaszoljunk. Szegény volna nekünk zsidóira, mert megtagadnók több ezeréves történelmünket és ezenfelül ilyen feloldást az araladó román nemzet nem is kíván. A kulturális, lelki és a nemzeti ideálkhoz való asszimilációnak két döntő feltétele van: a szabadság és az állampolgári joggyenlőség. Itt van példánk: a magyarországi zsidóság asszimilációs útja.

Ami pedig az állampolgárok joggyenlőségét illeti, — hát ezen a téren ez a principium csak pappraton van. A konklúzió szövegében az elv kimondott, míg a gyakorlati életben az egymás felé fordított gondoskodást róla, szinte versenyeztek egymással, hogy melyik kompromittálja erősebben a konsztitúciót szövegét.

Az állampolgári joggyenlőség elsősorban minden állam fejlődési lehetőségének egy- és népek történelme bizonyítja. Az asszimiláció adott értékét nekünk, szabadságot, új horizontokat, — de mi zsidók mindenhol érteket, igazságot értele és olyan módon honorálunk a magyar kultúrájával, hogy nem maradtunk adósát a nemzetnek.

Amikor, hogy nem rajunk múlik ennek a megteremtése. A zsidóság részt kér és részt vesz az állami élet minden vonalán a kötelesség teljesítésében. Bol dogan regisztrálom e helyen, hogy az erdélyi zsidóság az országfejlesztési kölcsönben amagat erejét sokszorosán megmutató módon vevet részt. De ugyanakkor ezrelék vannak a nagyívűvedelmű lébsegtek, akik igazán jegyzethetnek, alighogy szemszúrásból

Közvetlen a Gara Nord szomszédságában Hotel IMPARATUL TRAIAN (Terminus) szálloda Bucuresti, Calea Grivitei No. 177. Telefonok: 3-5214 és 3-0068. Az erdélyiek találkozóhelye Bucarestben!

Csehszlovák Kereskedelmi Kamara Tel-Avivban és Haifában. Amint a prágai csehszlovák-palesztinai Kereskedelmi Kamara jelenti, a közeli napokban nagyobb szabású gyűléseket tartottak a megalkatandó telavivi és haifai fiókok érdekében, amelyek keretében ösztönle szimpátia megnyitakozások hangzóttak el ugy Csehszlovákia, mint annak nagynevű elnöke Masaryk irányában.

Meghalt az amszterdami főrabbi. Ábrahám Sámson Onderwijzer amszterdami főrabbi 72 éves korában meghalt. Az elhunyt számos műve közül különösen kiemelendő a Tórának holland nyelvre való fordítása és a Rasinak könnyen érthető magyarázatokkal való ellátása. A zsidó iparosok és alkalmazottak vallási és gazdasági helyzetének megjavítása céljából megalakította a „Bezalel” egyesületet.

Egy zsidó fasista holtste az olasz Pantheonban. — Rómái felevezőnk jelenti: A Duce jelenlétében 37 hős halottat temettek el a híelen Florenzbzen ünneppélyesen a Santa Croce székesegyházban, ahol az olasz kormány Pantheonba állított fel a fasista mozgalom halottai részére. A 37 hős közt van egy zsidó halott is, Cino Bonaffi. Cino Bonaffi 24 éves florenzi kereskedősegéd volt, a fasista mozgalomban képviselt rangot viselt, amikor 1921-ben, egy utcai küzdelemben agyonlőték. Cino Bonaffi kriptájára a florenzi zsidó hitközség is koszorút helyezett.

Szomorú számok. Az 1933. évi népszámlálás megdöbbentő képet nyújt a zsidóság apadásáról az 1925—1933. években. A zsidóság országos arányszáma 0,9%-ról 0,77%-ra apadt. Poroszországban 15.000-rel több a halalozás száma a születésnél. A Birodalomban a zsidóság 11,46%-kal apadt, holott a lakosság 4,5%-kal emelkedett. Bajorországban 14,66% a zsidóság apadásának arányszáma. — 1935-tan 12.000-rel kevesebb zsidó áll Németországban, mint 1871-ben, mikor a Birodalom megalakult. Míg a Birodalom kezdetén 12—13 ezrelek volt a zsidóság száma, addig ma csupán 7—8. — A német főiskolákon 1932—33-ban 4382 zsidó tanult, ezzel szemben 1933—34-ik félévében 812. A szám kevesebbé, mint egyötödére apadt. — A jogászok száma a múlt évi 952-ről 46-ra apadt. De első féléres egyetlen egy sem volt.

A titán. Hersbruckban hős emlékművet avattak fel. A falpalatza ez a felírás ellen és Georg Sperber közéleti vezető erőteljes vezetésének idejében Hersbruk körzete, a régi nemzeti szocialista fellegvár, maradtéltanul a Führer mellé állt.

Bevásárlásainál kérje halározottan a nagyközkedveltségnek örvendő

„LICA” lúró és sajlélékel, oslyaszeletekel, vanillincukrot, sült- és puddingot. Ne hagyja magát utánzatokkal megleveszteni és ügyeljen a „LICA” védjegyre, melyet minden egyes cikk visel.

Dr. Reisz Gyula zsidópárti képviselő a zsidó jogok respektálásáért a prágai képviselőház kölcsönvetési vitájában. Reisz Gyula dr. nemvetgyűlési képviselő a képviselőház kölcsönvetési vitájában november 29-én nagyhalásu parlamenti beszédet mondott és foglalkozott különösen a zsidóságot érintő kérdésekkel. Beszédének rövid kivonatát a következőkben közzöljük. „A jelenlegi válságos idők megkövetelik, hogy a csehszlovák republikának hitellel nélkül megadjuk mindazon eszközöket, amelyek a saját és lakóinak biztonságához és nyugelmához szükségesek. Ezen órákól kész a zsidó lakosság mindazok terheit, amelyeket a költségvetés magában foglal, magára vállalni és hazafias készségből hajlandó esetleg a költségvetésen kívül is minden áldozatot viselni, ha arra szükség lenne, mert a zsidóság kötelezettségeit az állammal szemben úgy mint eddig, a jövőben is teljes mértékben teljesíteni fogja. Foglalkozott a szlovenszkói és podkarpatskvi gazdasági válság enyhítését célzó kormánytervekkel, rámutatott az adózás terén mutatkozó kiemeltlen eljárásokra és bejelazta, hogy a Szlovenszkói és Podkarpatskái Russban kimutatott adóterhelések nem az adómórál közzekerítésére, hanem a gazdasági válság súlyos méreteire vezethetők vissza. Kérte a sereimek orvoslását, az állampolgárság és kiutasítás, továbbá az iskolügy és a vasárnapi munkaszüneti kérdéseiben. Sürgette a prevrat elkmával kérosult egyének kártérítését és indítványozta a Szlovenszkóban és Podkarpatskái Russban tömegesen elpusztuló kereskedők és iparosok megmenntésére felléteit és sürgősen szükséges állami intézkedéseket hasonlóan, mint az a mezőgazdasági lakosságánál már megtörtént.”

Házasságokat legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel köveit, a szlovenszkói összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Kanada az antiszemitizmus ellen. Manitoba (Kanada) tartomány parlamentje még áprilisban hozott egy törvényt, amely szerint mindenki, aki valamely faj, vagy vallást szerzetnek a tagja és egy másik vallású őt, vagy fajtát, vagy vallását megsértene, úgy perit indíthat ellene. Ezen rendelet azézt hozták, hogy véget vessenek a sorozatos antiszemita kilengéseknek és megakadályozzák a „Cion bűncsele” jegyzőkönyvének terjesztését. Ezen törvény alapján a kanadai zsidó szervezet pert indított néhány antiszemita agitátor és lapkiadó ellen. A winnepegi bíróság a per során elítélte a lapszerkesztőket és megtiltotta a további antiszemita író cikkek közlését azzal, hogy viszszeesés esetén súlyosabb büntetést fognak rájuk kiróni.

A munkafront éles harcai a német zsidósággal szemben. Hitler, Schmidt és Frick miniszterek többször kijelentették, hogy az árja el nem vonakozik a gazdasági életre. Ennek ellenére a Hitler vezetése alatt álló Arbéitsfront, mely Kölnben és Aachenben székhelyre tartott tömeges értekezleteket, a legélesebb gazdasági bojkottot hirdeli még az n. n. „szükséges zsidó” ellen is. A lakosság széles rétegei helytelenítik ezt az akcióit, mely még a harmadik birodalmi törvényhozásával sem egyeztethető össze. De azt mondják, ez „felhátról” jön s így nem gördíthetnek akadályt az útjába.

Báró Edmund Rotschild és a búr gyémántmezők. A búr háború után írták Anglia a gyémántmezők birtokbavétele érdekében hadjáratot indított a délafrikai búrkok ellen s letűzte őket. A háború indítója Cecil Rhodes délafrikai kormányzó volt, a búr háború lezajlása után Cecil Rhodes egy nagy gyémántmező megvásárlását ajánlotta Rotschild Edmund bárónak, aki fellépett közönséges utasította azt vissza. Rhodes alapos kalkulációt alapján bizonyította mily hatalmas hasznát eredményezhet ez az üzlet; „Koncedálom, hogy ez szép hasznát hozhat, de irídom ezektől a gyémántmezőktől, mert drága em berréval vannak öntözve.

Beatrix spanyol infánsnő férje zsidó származású. A Daily Express Beatrix spanyol infánsnő eljegyzése alkalmából megállapítja, hogy Alfonso exkirály leánya meglehetősen rangján elul megy férjhez. Igaz, hogy férje, Alexandro Torlonia, Civitella-Cesi hercege, Olaszország legbefolyososabb és leggazdagabb főúri családjának tagja, de a Bourbon királyi családhoz képest piébejárnak számít. Torlonia hercegi család megalapítója egy Jean Raymond Toulon nevű, igen egyszerű származású francia bankár volt, akiről azóta több történelmi megállapította, hogy zsidónak született. Ez a bankár a francia forradalom idején elkerült Rómába és a Vatikánban több nagyobb kölcsönt folyósított. A Toulon nevet az olaszhangzású Torloniára változtatta és 1794-ben a pápától nemességét kapott. A Torlonia hercegek ma Olaszország leghatalmasabb nagybirtokosai, akiknek ezenkívül érdekes nagyipari érdekeltségeik is vannak. Az egyik Torlonia herceg Mussolini rendelkezésére bocsátotta római palotáját, a csodás park közepén fekvő Villa Torloniát, amely már évek óta a Duce lakóhelye.

Az antiszemita Irak. A „Daily Telegraph” jelenti Bagdadból, hogy az ottani bíróság, egy zsidó könyvkereskedőt, aki egy külföldi üzletbarátságát efelől panaszokodott, hogy a hatóságok megtiltották a zsidó irodalom behozatását Irakba, több évi börtönnre ítélt. A Daily Telegraph nem nevezi meg az ítélt kereskedő nevét, de gyaníthatólag Levy bagdadi könyvkereskedőről van szó, akinek levele a palesztinai héber újságokban annak idején le lett közölve. Mindenestre életem ilusztrálja ez az ítélet a zsidók helyzetét Irakban, aki önként belepérszék a Népszövetségbe természetesen magára vállalta annak kisebbséget védő törvényeit.

Az antwerpeni antiszemita összeesküvés. A francia zsidó hírszolgálat jelenti: Az antwerpeni rendőrség rendkívül érdekelt összeesküvést lelelt az idén május hónap óta Antwerpenben antiszemita liga alakult, mely két napilapot adott ki a zsidók ellen. A rendőrség most a belgiumi zsidóság panaszára rejtőült ezen az irodán, annak írásait lefoglalta és az irodát bezárta. A lefogott írásokból kiderült, hogy hatvan hitlerista ügynök dolgozott a szervezetben, akik Németországból 720 ezer frankot kaplák. A szervezetnek keltségs célja volt, fellázítani a belgiumi lakosságot a zsidók ellen és egyáltalán polgárháborút szítani az országban.

December 11-én lesznek a bucsuresti-i rabvizsgák. Bucurestből jelenti: Az őszi rabvizsgák végleges határideje 1. évi december 11-én, kedd délelőtt 9 órában lett megállapítva, amikor is jelentkezni tartoznak mindazok, akik vizsgakötelesek, de még eddig nem tettek vizsgát, mivel ellenesében, az erre vonatkozó rendelkezés szigorú alkalmazásánál fogva minden jogukat elvesztik és kötelesek, hogy lesz-e még alkalmuk, a közel jövőben egyáltalán Bucurestben leviszák.

Tudomány az antiszemitizmus szolgálatában. A berlini Virchow körház Európának egyik leghíresebb körháza, mely a világ egyik legnagyobb tudósait kapta nevét és amelynek vezetésében a tudomány, legalább mi úgy képzeljük, korlátlan hatalmu. Ez a Virchow-körház most értesítette a berlini zsidó-körházat, hogy vértörvényszékre nem adhat embereket. Ha pedig a többi berlini zsidó-körházaknak zsidó betegnek gyógyítására vért van szükségük, maguk szerezzeék be azt.

Jóvátétel a palesztinai háborús károsultaknak. Egy rég húzódozó tárgyalás nyert befejezést az Egyesült Amerikai Államok és Törökország között, amennyiben aláírtak egy megállapodást, melyben az utóbbi kötelezi magát 1.300.000 dollár jóvátétel megfizetésére a háború által szenvedett károsultak. Ezek a hadműveleti károk leginkább a zsidókat sújtották és így legalább részbeni kárpótláshoz jutnak.

Pál régensherceg kihallgatáson fogadta dr. Isac Aikalay országos grand-rabbát. A kihallgatás alkalmával Pál régensherceg kijelentette, hogy felsőbb helyen, a zsidók mely részvétel az országos gyűlészel kapcsolatban a legnagyobbat megelégedést váltotta ki. Egy hosszabb tárgyalás keretében Pál régensherceg élesen érdeklődött a zsidó általános helyzete felől és a zsidó újja építés, valamint a héber nyelv renaissance irányában legmagasabb szintjétől fejlette ki.

A Saar-zsidóság kérdése a Népszövetség előtt. Dr. Nahum Goldmann Genfben érkezik, hogy a Népszövetség tanácskozásait alkalmából a saar vidéki zsidóság érdekeit képviselhesse az ezen kérdéssel foglalkozó bizottság előtt. Genfben Dr. Goldmann Palesztinába utazik. Többféle alatti a világ kongresszus Executívájában Israel Jeffroykin fogja helyettesíteni.

A kisebbségek helyzete Németországban. A jövőben csak fajtázta németek vehetnek részt az állam- és a kulturális életben és a kisebbségek onnan teljesen ki lesznek rekesztve. Ezeknek csak az illetőségük lesz meghagyva, de nem bírnak majd állampolgársággal. Terveben van véve egy lengyel zsidó és vend kisebbségi nemzeti tanács létesítése, amelyek ezeknek érdekképviseleők lesz. A jövőben alkotmányuk egyik sarkalatos pontja lesz, hogy véglegesen megállapítsák kik tartoznak a német nemzethez és kik nem. Az alkotmány értelmében németnek tekintendő az, aki német származású, amit a származási vérből állapítanak meg. Továbbá kihangsúlyozza, hogy német illetőségű, de nem német származású egyének, nem nevezhetik magukat németeknek. Végső célunk tekintik az összes németek egyesülését.

Palesztinai hírek

A palesztinai héber egyetem részére. Jacob E. Epstein baltiimori gazdag zsidó kereskedő 50.000 dollárt adományozott, míg Felix Warburg, az ismert bankár 9240 dollárt bocsátott az egyetem rendelkezésére, hogy azzal a fennálló tartozásokat kiegyenlíthessék.

Litvánia új palesztinai konzult vezetett ki dr. Max Solowewitschik volt miniszter személyében, aki a londoni Exekutívának is tagja. — Itt említjük meg, hogy Japán konzulatát állít fel Jeruzsálemban és rendszeresen hajóáramokat fog indítani Palesztinába.

Pardes-Chanában megnyílt az új mezőgazdasági iskola, amelynek eddig 40 hallgatója van.

Haiffában, mint a „Palners” jelenti, egy kőbányát létesült „The Palesztina Electric Wire Co Ltd.” cég alatt. A társaság alapítókja 25.000 LP. és a vezetését két Németországból elmenekült mérnök dr. Ing. A. Brod valamint A. Rosenberg okleveles mérnök látják el.

Jeruzsálemből jelenti, mint a „Dawar” a zsidó munkások szervezetének, a kormány a „szépek” zsekként a zsidó munkásokat sistematikusan mellőzi, sőt a kválifikált szakmunkásoknak sem ad foglalkozást. Az állami arabszemintárium építkezésénél, ami 25.000 font költségre irányzottal épül, egyetlen zsidó munkás sem kapott munkát. A kormány megengedte, hogy Egyiptomból kválifikált szakmunkásokat behozzanak, dacára annak, hogy elegendő és megfelelő zsidó munkások állanak rendelkezésre.

A safedi bíróság 30 zsidót, akik a napokban állítottak vádlottként a bíróság elé, illegális bevándorlás vádjá miatt különböző fogházbüntetésselre és deportálásra ítélt.

A. I. Kook főrabbi új nemzeti himnusz írt „Ha’Emanacá” címmel. A himnusz, mely a nemzeti remények teljesítésére áhító zsidó mély vallásos érzelmeket fejez ki, L. Zipin jeruzsálemi komponista és hegedűművész zenésítette meg.

Jorda osztrák főkonzul Syriában. Dr. Jorda osztrák főkonzul a napokban meglátogatta a Damaszkus, Tripolis és beyruthi osztrák konzulátusokat és ebből az alkalmából az illetékes hatóságokkal is érintkezést keresett. Megtárgyalták az illegális bevándorlásból az osztrák állampolgárokra esetlegesen előálló helyzeteket. Damaszkusban egyáltalán konferencia is jött létre a fittos bevándorlási kérdésben, amelynek az impulzusát a görögországi jelentés adta meg és ehatalozták, hogy egy nemzetközi esküdt indítanak az „illegális” bevándorlás megakadályozására. Ez természetesen csak a zsidókra vonatkozhat, mert az arabok tovább is dédelgetett kedvenc maradnak a „főkormányzóknak”.

Ben Gurion a Jewish Agency politikai vezetője, visszaérkezett Jeruzsálemba, és megérkezése után az Executive zsonnal összejött, hogy a sürgős politikai kérdéseket letárgyalják.

A Kerkur melletti Samariában megléte az újabb alapkövetélet amelyet „Gau-Schonron” név alatt új kollektív mezőgazdasági kolóniát létesítettek az oda vándorolt német zsidók részére. Egyelőre 25 család telepedett le az új kolónián. Az Agency nevében Dr. Werner szenátor tartott felavatás beszédet.

A jemeni főrabbi halála. Rabbi Jechia Aviad — mint Sanaaból jelentik — 65 éves korában meghalt. Temetése alkalmából nagyobb zsidó marifesztaciók voltak.

Az erdélyi

„Brith-Hanoar-Hamizrachi”

hivatalos lapja

A jisuv apja

Ira: Koffler Móse.

A zsidó történelemben gyakran visszatekintünk a leghíresebb zsidó vezetőkre, akik, akár egy csodásan fénylő csillag, a zsidóság győztes útját megvilágítják és bizos révbé vezetik. Ilyen menő csillag volt a zsidóság ég boltozatán a most meghalt **Báró Rotschild Edmond**, aki vagyonának tekintélyes részét a zsidó népek és Palesztina felépítésének szentelte. Ismert tény, hogy míg a régi görögök értéke az egyéni boldogságra, addig a zsidó értékes a közjóért való adakozás, nemcsak a jóságok és a nemességnek a jele, de szent kötelesség is. Ennek az értékesnek a megtestesítője és őszinte ideális rajongója volt Rotschild báró.

A Talmud (Iimo 35) mondja, hogy a dúsgazdag Rabbi Eleázár, Chársóm fia, rengeteg sok jövedele áttal a többi gazdagok vadlójá lett... Ugyanezt a díszes jelzőt érdemelt meg Rotschild is. A Mizrach szervezetét megalapító Rabbi Smuel Mohilever által inspirálva, nagy áldozatkészséggel utódja lett a zsidó nép szent céljának. Rejtély és csoda volt ez számunkra. Bár Páris asszimiláns és vallástalan zsidóinak körében élt, mégis még erőteljeskedett ezelőtt, mint a zsidó vallásos nemzeti otthon első építője lünt ki. Gyakran hangoztatta, hogy ő, akárcsak a Mizrach, Palesztina reneszánszát csakis vallásos alapon képzelte el. A legélesebben ellenzete a Bibliakritikát a jeruzsálemi héber egyetemen. A Mizrach mint a tanítványait kellően tudta értékelni. Mint Rabbi Mohilever, ő is állandóan hangoztatta: „Vallásos zsidók után vágyom!” A nagy Bialik egyszer avval jelengette a mai ifjúságot, hogy bár lelkészedéssel és áhitattal olvassa a könyvetben a rószának költői leírását, mégsem veszi tekintetbe, ha a kerlben találkozik vele. Sajnos ez a vallásra is vonatkozik. A Tóra iránti rajongás megszűnik ifjúságunk agnegrésznél, amikor az életben találkozik annak parancsaiatival. Ez a nagy paradox nagyon bánította Rotschild búrót. És ezért számtalanszor megkívánta a chalucoktól, hogy Ezra eszményképét kelene az országépítésnél megvalósítani.

Boldogsággal ültette el minden Palesztinából érkező jó hír. Nagyon szerette a héber nyelvet is. Mikor Palesztinában tartózkodott, egy clonista vezér franciául köszöntötte el, amire ő hangosan mondta neki: „Franciát hallok eleget Párisban, mint zsidó ebben a szent országban, héberül kell beszélned”.

Dacára gigantikus művének, sokszor igazságtalan kritikával is illették. Ez a régi görög mesére emlékeztet. Egy vándor mondja a napnak: „Óh, te sem vagy mentes a foltoktól!” A nap felelt: „Hát ki adta neked a világszágát az én foltjaim fedezéséhez?” Báró Rotschild Edmond gyújtotta fel ismét a jótét és az áldott munka dicső fényét a prófétaik szájában.

Mesélük, hogy egy cefái zsidó egyszer hosszú életet ígért neki, ha letelepszik Cefában, mert ott soha nem halt meg gazdag ember... Sajnos, báró Rotschild Edmond meghalt, de jöttétek örököseik. És amit egy nagy államférfira mondják, mi is mondhatjuk: „csak egy hibája volt, hogy nem lehetett belőle duplikátot csinálni...” Herceghalálán művének elismeréséül a zsidóság elnevezte őt a „jisuv apjának”. Jussón eszünkbe bőlcseltek mondása: **א משה אבות שומן לבינים** A

szülők lettei példát szolgáltatnak a gyermekeknek. A gyermekeknek tehát követni és folytatni kell, a patriarkális kortól Rotschild báró viruló művét. Jövő utunkban legyen ő eszményünk egy virágzó boldog és vallásos Erec Jiszraél kiépítésében.

Málaché-Hásalom — a béke angyalai

Mini ismeretes, a Lembergben ezelőtt négy hónappal megtartott Váad-Hársai elhatározta, hogy kiküld egy hármas bizottságot Palesztinába, hogy megteremtse a békét a Mizrach és a Mizrach Hávátik között. Ez a hármas béke-bizottság a következőkből áll: **Rabbi Meir Berlin** Jeruzsálem, **Rabbi Zebé Gold** New York és **Rabbi S. Brod** Tomaszów. A hármas bizottság már régy hetye folytatja a tárgyalásokat Palesztinában, a legnagyobb diszkurció mellett. A tárgyalások még nem fejeződtek be és világszerte nagy érdeklődéssel várják az eredményt. A bizottság vonakodik leívilágosítást adni a tárgyalások jelenlegi stádiumáról. Azonban sikerült

a kulisszák mögött megtudni egyes dolgokat. Egyes verzők szerint a Mizrach-Hávátik el fogják ismerni, mint frakciót a Mizrachban és a **Markas-Olami a hővelteképen jog alkalmi: 3 Mizrach, 3 Poale-Mizrachi és 1 Mizrach-Hávátik**. Egyes verzők szerint az egyezmény egyik pontja kimondja, hogy politikailag nincs egyetlen frakció sem alávetve a pártfegyelmeknek. De mindezek egyelőre csak verzők és nem lettek megteremtve a bizottság által. Varsóba és Krakaubá ezek hallatára nagy tiltakozás gyűléseket tartottak. Mindenestre megállapíthatjuk, hogy nagy megiepetések várhatók ezirányban.

A palesztinai Poalé Mizrachi hetedik országos konferenciája

Vasárnap nyílt meg a palesztinai Poale Mizrachi hetedik országos konferenciája Tel-Avivban. A konferenciát élénk delegátus választási harc előzte meg. Háron párt indult külön programmal a választásban. Az egyik a központi Tóra v'Avoda párt, amelynek listavezetője Mosche Schapiro, a Brith Olamit élnök volt. Ez a párt, a Tóra v'Avoda mozgalom eddigi hivatalos programját képviselte. A másik párt, az ugynevezett „El Hámókor” (Az eredehez), melynek Reubén Gafni dr. a listavezetője és az „Aczmáuth” — önállóság — programjával lépett fel. Önállóságot és az összes külső befolyások kizárását követelték. Míg a harmadik a „Jócira u'binján” — Alkotás és építés, a Kibucz Rodges, a nemetországi ifjuzimzrachisták pártja volt, mely egé szent radikális programmal indult a választási harcba. Követelték ugyancsak az önállóságot és a teljes elszakadást a Mizrachtól. Rodges mint ismeretes; látogatja Raw Osztróvit,

a „Mizrachi Hávátik” megalakítóját. Kiszlev negyedikén zajlottak le a választások. A leadott oca. 2000 szavazalból, a központi listra 986 szavazatot (49%), az El-Hámókor 470 (24%), míg a Jócira u'binján 67 (4%) szavazatot kapott. Az El-Hámókor nem várt győzelmet aratott... A választás Jisuv és a Tóra v'Avoda mozgalom az egész világon nagy érdeklődéssel várja a konferencia eredményét, mely hivatal van radikális változásokat hozni a palesztinai Poale Mizrachi irányzatában és politikájában. Jellemző, hogy mind a háron konferenciát párt, a Hiszladrutitól költött „hizken” további fenntartásért van, melytől átmeneti megegyezést tartanak, az egységes munkáshivatal felállításáig. — Az erdélyiek is számos delegátussal vannak képviselve a konferencián. Ezután üdvözöljük a Poale Mizrachi hetedik konferenciáját és kívánjuk, hogy az egyetértés, béke és testvériség jegyében folyjon le.

Az erdélyi Mizrachi és a Phönix

A Phönix életbiztosítótársaságnak tulajdonképpen az egész világon kölcsönös szerződése vannak egy a K. K. L. mint a Mizrachi és az Aguda központi vezetőségével melyek által érdekes anyagi és morális eredményeket érnek el a fenjelölt zsidó orgánizációk. Az erdélyi rész Mizrachi szervezetek megbízása folytán az utóbbi napokban Neuman Jenő chavéruk folytatott tárgyalásokat Bokor Elemérel a Phönix életbiztosító erdélyi rész igazgatóság vezetőjével, ahol napirendre került az erdélyi Mizrachi és a biztosítótársaság közli kapcsolatok újonnan való felelevenítését célzó munkalatok beindítása. Amíg egy részletes, fenti tárgyalások kimeneletét ismeretlő közlével napvilágot lát, addig is felkérjük tagjainkat és az eszménkel szimpáizáló egyének figyelmét a fenti biztosítótársaság szemben fenálló morális támogatási kötelezettségünkre, melyek egyben intézményeink és alapjaink fejlesztését is szolgáljuk.

Mozgalmunk térhódítása az ó-királyságban

A közelmúltban tartotta meg kétnapos konferenciáját az ó-királysági Celre Mizrachi szervezet tagjai. A konferencián résztvettek a Iasi, Botosani, Falticeni, Barlad, Galatz, Platraneamtz és Romani csoportok delegátusai. A kétnapos tanácskozások nagyon szép határozatokat hoztak, Rabbi Gulmann vezetésével. Az elmult kongresszusi választásokon az ó-királyság mindössze 550 szavazatot hozott fel a Mizrachi listájának. Az idén már bizonyára egy mandátumot fognak ki-harcolni. Erősödjenek Testvéreink! A jövő a zsidóság, melynek mülja is van a **Tóra-népek mülja van és ezért a jövő az ók**. Chizku v'Imcu b'Tóra v'Avoda!

Felkérjük mindazon csoportokat, kik Chanukka ünnepeiként rendezték, hogy a rendezvény eredményét szolgálásuk be teljes egészében a helyi KKL biztosoknak, mintán a kongresszusi határozatok értelmében a chanukai rendezvények jövedelmét a KKL-t illelik.

Ne felejtkeztek meg alapunkról a »Keren Tóra v'Avoda« alapról!

Neumann Jenő (Cluj):

Munka, vagy testvérharc?

Nem egy királó gondolkodónak a megállapítása, hogy az egyes népcsoportok élete és uja legfőbb esetben hasonló az illető nép állagos egyedül ujjához és a nagy tömeg- irizisek és népalító egyedek görccsen egymásbanlonó kizisnek kvintesszenciája. Ugyhogya a folyamatok természetserü követ- keménye az, hogy ugyanazon történések, melyek a nagy, minden áfőgó cionista világ- szervezeten belül történnek, ugyanazok ismétlé- dését tapasztalhatjuk a mi kis erdőyi cionista közületünkben is. S ha úgy némelekör, a nagy családosok után elsőbb szükséges sereg- szemlék alkalimával végigtekintünk a mi 15 éves ifjúsági mozgalomunkon, akkor akárvan nem tárva igen szomorú képét látunk. Mert azt látjuk, hogy igen gyakran nálunk is, a kis és nagykarberü inrikák tömpitják a sokszor nemeseverelő, ideálisizikus elindítófságu akará- sok élét, kicsinyes emberi megbánótságuok gyakran kerékközü nyuszertü eszneknek, és gyarló személyi ambíciók ki nem elégtésze, lehengerlője lehet kolosszális jelentőségu tö- rekvésnek. Hány honoly akciófő gáncsoló el eddig a kulisszák mögözü általán guerrilla- harc, melyet ha pontosan vizsgálunk, elindító- főkent mindég az „ego”-ra találhatunk.

Egyszóval még mindig nem találunk egymásra. Még mi dég csak felülelekedni képleten emberek vagyunk... Galuthnevelte kicsinyes generáció!

Nem egy cionista vezérferü állapítja meg, hogy ma a palesztinai „prosperitá” ide- jén az ideálisizikus megálapoziottságu cioniz- mus helyébe a nyomogró, doklasszáli tömegek Palesztiniszusa lépett. Dr. Olias Thon eről a szomorú állapólól írva megemlíti, hogy a dühögő lengyelországu numerus clausus idején egy fiatalember kereste fel lakásán, aki köny- röge panaszsza neki tragédiáját. Ugyanis az ő egyedüli álma orvoscnek lenni és a lehető- ségek elöl elárta őt az új jogelemi törvény. És beszélés közben tudóló ki, hogy immár 3 éve lett el az árségü óla. És mivel töltötte ön idejét mindmáig — kérdül gyanakodva Dr. Thon. — Faval kereskedtem, — volt a válasz. És miért nem maradt ön továbbra is a faüzlet- té? Mert a faüzlet nem üzlet — felelé a diák. Így álnak ma Erec Iszraelel, vonja le a kö- vetkeztetés cikzébe az a kiváló lengyel-zsidó politikus. Minde nagyon szomorú körünet, de sokkal szomorubb az a tény, hogy egyre jobban általánosítható. Ma a zsidó tömegek egyesegedüli a certifikátban hisznek s amig effektive certifikátot nem látnak, addig be- szélhetsz nekik cionszerzetéről, alapokról s hasonló nem gyimficsószitehelő tézisekröl, szemedbe nevelnek s „fogakról” fognak egy ellenzék honalyakat is megszervegnyitő szö- neklató tartani, ahol bebizoniyják, hogy „alkotmányserint” legálisan is megilleti őt... És ha netalán az angol kormény szükkeblü- sége folytan még nem került reá sor, akkor minden bizonynyal fellep ellenzéknek, ami kö- rübelül azt jelentí, hogy megír, sokszorosi egy körlevelet és postára teszi. Ezen percel kezdve nagyszerü cselekedetüöl meghatva kormányképesnek érzi magát és hajlandó bár- mily nehéz diplomáciai ügy elvállására...

Kinek nem él emlékeztében a múlt évi eredeai Miszracl konferen- cia? Két hónap ke- serves előmunkálata, 250—300.000 lei kész- pénzáadás, a delegátuskó kiadásával együtöl a testvérharc beindítása s 400 delegátus, többnyire csoportvezelő munkakedvének letöréséi eredményezte. És utána egy félv megfészí- tett nu kéri, hogy a munka úteme legalább is a múlt évülvora emelkedessen. Az volt a mindnyfünk léte, hogy a hur a kelle- ténél jobban lett megfeszítve. Egy ország- rölmezei litélés és a hur pallan. Ezzelül azt íi, hogy a konferen- cia óla a szervezeti fogok és csoportok közüli hákás, meleg és barát- ságuos kontaktus elhidgöl, megázult.

Ma a kulisszák mögüli ismét egy rend- onító folytan indul meg. Egemást ócsarító és szervezölünk tekintélő rombadöntő röp- natakulá igyekeznek hargatoló teremteni egy

valy ilhoz hasonló konferen- cia, amely után, konferenciák litulusai nélkül is dolgozni akaró emberünk sem vágyik. Próbáljuk meg egy- szer az egymás agyondfészése és egymás emberi méltóságának megfépázása nélkül is aktív harcosai lenni az Eszmérek.

Legsúlyosabb fogyalótságuok a feye- lem körül tapasztalhatjuk. A fejelem hiánya pedig egyenes függvénye azon ténynek, hogy kihalófélben van az ideológól minden álfo- zatot meghozni kész harcos típusa. A chalucit magasabbrendűségéről szónokolunk unon- ulfélén. A Chalucit nevében követölünk certi- fikátokat.

Evéneként ca 5—10.000 chalucegyed ker- ül ki Erecbe, 120.000 chaluc vája állfjázta- tásá. És mégis a falvakon (ehol a chalucnak helye volna) 425 chalucot számolöl összesen a legutóbbi statisztika. Igaz, hogy ez ónma- gában egy kérdés-komplekszum, de nagy- részt a gallulii hazatélséghez szokott zsidó nép fejelemzettségében kell keresnünk a kérdés mélyebb okát. Alacsonyrendűségü ér- zelekból láplálkozó fejelemzettségü lett ürrá a mindig idegen népek malmához szo- koló zsidó ifjúságu, mely még a nemzeli mozgalomban sem löl ónmaga feleli önön- vérből, fajból szármázó „karmester”, sli- nek parancsolt bizalommal teljesten. Pedig egy nemzeti mozgalom mint olyan, elsőor- buktiv munkás, szemlelleg fejlett nép, mint amelyek közüli élünk.

Pedig rem egyszerű tapasztaluk, hogy testvéries, fejelemzetli magatartással és vas- akerralá lehet lehetlent is keresztül vinni. Iskolepída erre a ruszinszóli testvéreink lel- lépése, kik egyetlen komoly és egyszógezen szervezett akció átal, melyre a csoportöl egy önleülün reagálalak, sikerülöl ca 50 certifikátöl kvótán felül is kiharcolni, amellyel majdnem 350 zsidó lelket állfjázatlak Erec Iszraele.

Ugyenakkor náluk, ahol mesterségesen inszenálálak az egyenlenséget, alig reagál egy néhány helyicsoport egy ilyen akció mo- rádís támogatására. Határoztalan szükséges, hogy az ifjúság hűvel, tüzel, temperamentummal harcoljon igazságáért. En óva íntem testvéreimel atöl, hogy ama útkatlan fűtésé- hez, melyben az erdőyi Miszracl ifjúság szebbnek remélt jövője forr, ne használjanak zsidótlán, idegenből veit anyagot a tűz fej- lesztésére, mert a kilóccsanó víz megsebe- zhet bennünket, kik oly szeretettel álljuk körülö e kallant. A mi liúzunk szöld, senkísem bánó, sohaem kiáló, évezredék történelmet fel- göngyölölő és mégis makkebeust nagy tet- tekre készletöl lángait legyenek erdőyi moz- galomunknak, mint a merőre lángjai...

A Hisztradruth szombaton dol- goztatja a zsidó munkásokat. Haifa. A haifai tengerparton most készül a Rutenberg elektromos vállalat új erdmü állomása. A Hapoel Hamizrachi vezetősége az építkezés- kепсsán arról értesít, hogy a munkálatok szombaton is folynak és a zsidó munkások is dolgoznak. A Hapoel Hamizrachi küldöltséget

mezenzött a Rutenberg művek tulajdonosához. Rutenberg Pinkászhoz aki azonban nem ter- lözködött odahaza. A küldöltség másnap az erdmüvek igazgöltségát kereste fel, ahol azt a felvilágosítási kupa, hogy az erdmüvek nem közvenlöl vezetik a munkálatokat, hanem a Hisztradruth munkásszervezetet bízik meg az építkezésnek végzésével. Ha tehát szombaton az építkezésnek zsidó munkásokat foglalko- tatlak, ugy az az igazgöltség tudán kívül, a Hisztradruth intézkedése folyán történek. A Rutenberg művek igazgöltségá közölte a Hapoel Hamizrachi küldöltséggel, hogy azonnal intézkedül, hogy a jövőben a szombat szent- ségét az építkezés folymán megőrizzék. Amennyiben ennek dacára tovább is dolgoz- nának zsidó munkások szombaton az erdmü- vekenél, ugy azokat minden felmondás nélkül haladékl nélkül elbocsátják.

Reorganizáltak a satu-maref Ceire-Mizrachit. Regóta voltuk a Ceire- Mizrachit reorganizálódásának kérdése, míg végre sikerült a legjobb erök segítségével és bevonásával újraszervezni a szatmári Ceire- Mizrachit. A reorganizációs ósszejövetelen mintegy 40 ifju mizrachista jelent meg, de ez a szem- zóla majd a duplájára emelkedett. Sok új em- berrel, akik eddig távol tartották magukat a nemzeli mozgalomtól, sikerült megszervezni a Ceire Mizrachi kereteben, mivel sokan voltak olyanok, akik az utóbbi évek zürzavaras ke- ószáiban elfordultak a mozgalomtól, de megérte a nehéz idők szavól, most fejelemzetlen csala- koztak, kipihent energiájukkal a reorganizálódó Ceire Mizrachithoz. Az első ülésen nagyon szép szervezeti és kulturprogramot állítottak össze, valamint új vezetőséget is választottak a kö- vetkező 7-es bizottság formájában. Elnök: Or- denlich Victor, pénztárnok: Kolb Sándor, tit- kár: Dándovics Adolf, kultur: Feier Adolf, ellenör: Goldstein Ignác, gondnok: Welsz Ernő, gondnok II.: Klein Ernő.

A lengyelországi Mizrachi állás- foglálása a cionista békepaktum kérdésében. Varsó. A lengyelországi Mizrachi közponli bizottsága a közelmúlt napok- ban ülést tartott, ahol nyen foglalkozott a Lon- donban megkötött Hisztradruth Revisionista pak- tummal is. A Mizrachi vezetősége a tanácsko- záskor lezögezte, hogy a cionista mozgalom- ban belső béke csak úgy jöhet létre, ha a békeülagyalkásokba bevonják az összes ellenzéki pártokat, nem pedig csak a revisionis- tákat.

A Központ felhívásaiból. E hélen küldöttük szét az ósszes csoport- toknak a lengyelországi Tora Vavoda mozgal- lom brosuráit. Kérjük a csoportokat, hogy azoknak ellenzékükét 22 Leit melébb küldjék be, hogy a további brosurákat is székküld- hessük.

Hivatkozással 2027—66 számu körleve- lünkre, felkérjük a csoportokat — második és harmadik letszölításként, — hogy ósszes tartózáseikat 8 napon belül haladéktalanul rendezzék.

Mozgalmunkból

Sighet, November 25-én tartotta meg a sigheti BHFI az új helyiség Chanukát Hábájiját. Az ünnepe- nyen óbb mint 200 legjeleni meg. Előadásokat tar- tottak: Israel Albert, Wieder Sámuel, Leichter Márton, Simon. December 1-én este nagy Meleive Malka ünnepe- lytel rendeztek az erdőyi Mizrachi szervezeti elő- kerek, Rottenberg Józsefnek házaletére. It a nap- ban löli Erec Iszraelelöl látogatás ra. Az estélyi Wie- der Sámuel nyitota meg háberül, majd Rottenberg József kérdés beszámolóit tartott a palesztinai Mi- zrachit és Poale Miszracl helyzetéről, továbbá az or- szágépítés fejúdeséről. Előadás után vita indult meg, melyben részt vettek Wieder Sámuel, Koffler Mosz, Leichter Márton, Stern Ábrám, Israel Albert és többben. Az estélyi lelkis hangulában a késői órákban ért véget.

Sémil. A csoport 55 tagöl számú. Ósszes tagöl aktívak és szorgalmasan tanulnak. A csoportnak egy 100 könyvböl álló könyvtára van. KKL mutálai egye- dül végzi a csoport az egész helységben.

Utiara. Nagyon szép munka folyik a csoportban. Folyó hó 25 leken tartottak meg rendes évi közzé- ségü, mely páratlan érdeklődés meléül folyó. Hatarich Szomo, a csoport egyik elnöke nagy hozzá- adással részt vett a csoport. Decemberben héber kur-zust indítanak meg.

(Folytatás a 2-ik oldalról.) delmi forrás), az ebek htrincadjára jutassák. Ezútal csak egyetlen ilyen abuzust fogunk közölni, de végtelenül jellemző az egész rabló gazdálkodásra. Erdély legrégibb és legnagyobb zsidó iskolájának sorsa lelkiismeret- len »kortes» kezembe létéve. Igyezkünk a tényállást szárazon elő- adni. A miniszterium régebben állrt a hítköz- séghez, mint iskolafenntartó szervhez, hogy bizonyos állást, amely újabb megerhelési jelenl, föltsenek be az egyik iskolánál. Természtes volna egy ilyen rendelet után, hogy a hítközség elnöke maga igyek zneik eljérni Bucuresztben, vagy pedig olyan korifeust kéréf fel a közbefújásra, aki predesztinálva volna ilyen ügyek elindítására. Ezzel szemben lö történek Gradán? Miért létezük klikk- uraim a hítközségnél? Miért van a kortes- sek mürmura, terrorja, amely mindenre rá- ül bélyegél. Elővettek egy »megbízható» szak- embert, aki jó meggyorosan ordlött ugyan a választásokról, de unteleköl noája és a román- nyelv nemtudsága által az ügynek csak árha- berül, egy fakerekségnél, hogy az ilyen nagyobb intelligenciájú, ósszekötötletű, nyelvüdv is igényöl ügyet ílézen el. Előzeteköl egy volt fölörölt, hogy menjen le Bucuresztben. Megfelelöl költ- séggel telibétele zsebé, elindítottak utrak. Elment egyszerű, elment négydeszer is. Mindög ujjabb pénzekkel. Végre házajött ezal a hítrel, hogy gyözölöl az ő közbejárására és az igazság. »Eswaf sajn álli sein, » ilyen csodarabbimondás hagyta el a nagy íkereskedő száját, amikor visszajött és mindenki megnyugodól. Ezzel szemben néhány hétre rá jött egy újabb lei- rál, mely szerint a miniszterium nég erélye- sebben rárt a hítközségre, hogy mi lesz?

Most foglalkóll meg a dolgot, ahol leg- előszőr kellett volna, Ullman István elnök ekkor elővette a fúraból, amit annyisor- súlyosan megbántottak és negítöláltak és meg- kérték, hogy utazzék le Bucuresztbe. A fő rabbi elutazik, de nem azért mert felkérték, hanem, mert fáitve szeretetli iskolájáról. Hogy Lemen, megjelent Angelsem miniszte- nel, aki ismeri és érteleli a főrabbi működé- sét és a legszívélyesebben elöntözte azonnal és kedvezően a főrabbi kérelmé. Nem volt semmi „diszkrimináció” kiadás és mint ez alkalom- mal külti az is, hogy a fakerekségek inter- venziója nem is történt meg, de az ósszes „diszkrimináció” kiadásokat, valóban diszkrimin- ciónak, és egy nagyon is fényes bábba költötte el. A drága oradeai tyug-gárbella, így került... a mulótkéba. A fontos az volt, hogy az óbbidhangu jó-kortes leutazhatól nshányosz Bucuresztbe, pedig figalma sincs az ótálatöló nyóhé. Miért is, honnan is legyen? Amiót talán kijárt két latskólát és három tánc- szöket? Vagy talán azért, mert keresnek bi- zonyúl?

Az is kétségtelen hogy jellemző ez az ora- deal dzsungel, amely a hítközségnél uralko- dik és egyik jellemzője annak a lánknak, amely miatt oly drága a hítközségü gabella...

Ez eddig csak egy kis mozek, amelyet fentebb megírtunk, de van még sok nagyon sok és csak laptechnikai szempontból nagyon könnytelnek sorozatosan ezt közölni. Egy egész nagy újság minden hasábját kiennék ezek az anomáliák, de successive napvilágra fog ke- rülni cikksorozatunkban mindazon bün, amelyet elkövetnek. Okulással szolgálhatunk ezek az esetek minden hítközségnek, mert megáltha- jukak belöle azt, hogy nem kell és nem szabad a mai sulys világon egy hítközségü vezetni.

Folytatás...

Leon S. Glaser tollából. A napok- ban hagyja el a sajtó a „Genius Verlag, Amsterdam-Wien-Zürich” kiadásában egy való- ségus dokumentum, „Az erkölcs meghal” címen. Ebben az óndelrajz regényben meg- rázó részletek kövélí egymást a világháború- ból, az orosz forradalomból, Nagy írtélési pillanatok és események szemantifa zselme- be ebben a könyvben ólménytelöl. Feszülöl és lélegfépítő józalom vonul végig a könyv minden lapján, Sorsok vonulnak el előtlünk, amelyek nem az örí fantáziájából születtek, hanem az eleven valóság démont pillanataiból keltek életre.

Még azt a zsidót is kell üzni, aki nem vettél. — A kölni Westdeutscher Beobachter, mely dr. Ley vezérlete alatt jeleni- k meg. Walter Ewold cikkéi közli, ki a zsidók külfézet követeli. Fejsorolja a közéletü zsidó külfézetek és tömeggilköltságukat és felteszi a kérdést: hogyan volt lehetséges, hogy ilyen radikálís eljárás meléül a zsidók újböl visz- szasivároghatlak. Ennek oka, ugymond, a Schutjzud (védett zsidó) intézménye, mely azon a tévedésen alapult, hogy akadnak zsidók, akik érdemessé a védelemre. Most már telje- sebben kell elvégezni a munkát, ha ez az operáció egyesekre sérelmes is. Még azt a zsidót is ki kell üzni, aki sohasem vettél Né- metország ellen, mert gyermekeiben kiérhet a zsidó vér és nagy károkat okozhat a hazának.

Humenében (Hannover) ismét fellángolt a rabbi kérdés körül a harc, a két etelelás ísborban. — Ugyanis az ósszes idején megválasztott rabbi, — aki az elhunyt főrabbinak fia — a hatalomátörés- zereget, míg a két léjénpári egyezölit ósszes megakadályozzó- sára Problémákat ugyan egy meggyózes létró- zásán, azonban az ellátások egy órosák, hogy nem váto- szól, miszerint az sikerdül. Elölketzöleg, sajnós, kiútás van arra, hogy egy nagyobb mechlóket fog felkaverni a rabbiákerés.

Zvolenban (Zólyom) az elmúlt napokban tartotta meg az orli hítközség tisztölölő közzégyűlést. Napirend- elől Eugen Schlesinger szép magból származó el- parentálisa az ósszes évben elhalálozót hítközségü la- gokat. Utána a következöl vezetőséget választották meg: Elnök: Eugen Schlesinger, előadó: Vlasz Ber- telan, temponli elöjáró: Kohn Jenő, pénztárnok: Jandlich Jenő, Bock Emil. Póltárog: Spitz Ernő, Tandlich Jenő. Ezen kürtöl megemlékeztek egy 20 he- ből álló képtöl emlékülletet. A közgyűlés az óndöz- szavazól ért véget.

A betöltött harmincegy szélső- baloldali szervezet között két ismeret- len zsidó egyesület is van. Bucuresztből jelenik. Amiót arról már a napilapok is írtak a bucuressti második számu hadisparancs- nokság falragasztól úján közölte Prodan ía- bornok aláírásával, hogy harmincegy szélső- baloldali szervezet működését betiltja. Ezek a szervezetek nem működhetnek semmiféle for- mában, nem gyűlésezhetnek és tilos bármily lap, folyóirat, röprát kiadás, amely kommu- nista propagandát ír. Érekeks, hogy a felso- rolták közüli a 14. számu szervezet, amelynek „Zsidó Kulturliga” a címe és a 22. számu, amelynek elnevezése „Pro Birobidsan egye- sület”, egyáltalán nem ismeretes a közönség körében és még a zsidó szervezetek nyilván- tartól meg ismerik. Valószínűleg azonban hi- renellenzékü dacára is működnek titokban és betiltásuk csak hasznára lehet a letéltis zsidó szervezeteknek, amelyek működése íránt a kormányzat bizalommal viseltetik.

Zsidó hullák hiánya miatt kizár- ták a városi egyetemröl az ósszes zsidó diákokat. A városi egyetem orvos fakultásá- röl legnap rektorátusai határozattal kizárta az ósszes zsidó orvosnallagókat. A határozat- nak érdekes indokolása van. Az önizmertia agitáció illi is felhasználta ürügöl, hogy a zsidó tanhallgatónak sem szállítanak zsidó hullá- kát az anatómiai fakultásnak. E kérdés körül már évek óta folyik a harc a zsidó és nemzsidó diákok közüli. A zsidó diákok azonban nem lehetek elégat a követeléseknek, mert a zsidó szentségyletek vallási okokból nem engedék fel- boncoltatni a hullákat. A rektorátus kizárásí határozata, érthetöl iszgalnaul feltett a lengyel- orosz zsidó egyetem hallgatók körében. Az orvosi fakultás egyebkényt figyelmeztette a diá- kokat, hogy amennyiben egy héten belül nem hozzák a hullákat, ugy elvesztik a folyó fé-vel.

Ingyen A Ceres ételzsír alkalmas minden ételhez és süteményhez. Egész- ségesebb minden más zsiradéknál. kap mindenki egy cukorszórt, aki 2 kg. Ceres-kókuszvaját vásárol.

Egyesületi hírek Trnavának (Nagyszombat) m. hó 18-án illusztris vendége volt S. Scheinberg Zsala Moravcai (Aranys- Marón) orh. főrabbi személyében, aki A. Erenstein esküvőjén a szertartási funkciókat végezté.

Sered n. V. (Vág-Szared) Egy régóta óhajlott állalános látványosság volt a napokban, amikor is megalakították a Mizrachi helyi csoportját, amely- het számuos Bábos és Ifjúsági tag csalókozott.

Sevluson (Nagyszőlős) az elmúlt héten tartották meg a városalobirosgüli tárgyalóatú a régeva húzóó dián kérdésben. R. Pinkász Zimelbajn nagyváradi rabbi elnöklete alatt a közzégyűlésepen üléstört. Az e honyi dajta veének, R. Jossi Lechnek a czaruta alapján jogos igyeve van az állásra, amiórt is a hit- özég havi 650 csk. kö étes neki fizetni és miat meg- oldól alkalmazni. Viszont a hítközségnek jogában áll a dajta állás betölésére pályázatot hírdéni, ami rövid időn belül meg is íg történt.

Humenében (Hannover) ismét fellángolt a rabbi kérdés körül a harc, a két etelelás ísborban. — Ugyanis az ósszes idején megválasztott rabbi, — aki az elhunyt főrabbinak fia — a hatalomátörés- zereget, míg a két léjénpári egyezölit ósszes megakadályozzó- sára Problémákat ugyan egy meggyózes létró- zásán, azonban az ellátások egy órosák, hogy nem váto- szól, miszerint az sikerdül. Elölketzöleg, sajnós, kiútás van arra, hogy egy nagyobb mechlóket fog felkaverni a rabbiákerés.

Zvolenban (Zólyom) az elmúlt napokban tartotta meg az orli hítközség tisztölölő közzégyűlést. Napirend- elől Eugen Schlesinger szép magból származó el- parentálisa az ósszes évben elhalálozót hítközségü la- gokat. Utána a következöl vezetőséget választották meg: Elnök: Eugen Schlesinger, előadó: Vlasz Ber- telan, temponli elöjáró: Kohn Jenő, pénztárnok: Jandlich Jenő, Bock Emil. Póltárog: Spitz Ernő, Tandlich Jenő. Ezen kürtöl megemlékeztek egy 20 he- ből álló képtöl emlékülletet. A közgyűlés az óndöz- szavazól ért véget.

A pancelai hítközség tromplombán szép számu kö- önség elől lölyte le a Chanuka ünnepegy az elmúlt vasárnap. Mátyás P. kántor ímája után, az iskolás gyermekeköl ósszeszölítöl énekelték, a gyertyagyútlás és a Moaz Cur énekletésével erólott a szert tartól Sonnenstein E. és főrabbi tartotta meg ünnepi be- szédét. Sonnenstein László, Kermöl Jancsi és Csillag Agi, Patál versei szó óltak, majd a H. I. I. I. I. okkord- jai meléül véget ért a szepen sikerült ünnepegy.

A marghitai orh. ír. hítközség, holdgömeklé- zell Weinberger Sámuel főrabbi zöj háziéjára alkal- mával Szijam Hasasz ónnepelti letöltöl amilyen a megb. főrabbi látványai és tisztölöl eljáratok, hogy a meghoidogulnak a Talmud-Tóra iskola érdekében léfjelt önellen. Irádságot nem ismeró munkáját meghálalódó, egy a nevel. viselendő Bész-Smal ché- det óptének. Ezulán kérikt íráh Weinberger Sámuel volt látványóit és ísztölöl, hogy ezen néms célra száni adományokat szíve kedjenek Weinberger Már- ton marghitai főrabbi címre beiktadni.

A mediási hítközség október 25-én megtartott rendkívüli közzégyűlése Chiron Benjámin a hítköz- ségü egölis elnöke befelentette, hogy Reich főrabbi el- előgöl a hítköz-égek azon éjénálál, amely szerint egy olyan metszöl vészek föl, a betelgsége miatt nyugdíj- zól Braun mezőh hlyál, aki — a főrabbi tehermen- tesítés céjából — képevisen van rabbinikus funkciók elvégzésére is. A közzégyűlés ósszeszölítöl fogadta a fő- rabbi gesztusát annál is inkább, mert bizostították a lánjak ezzel a leendő metszöl és a főrabbi közüli bé- kéül. Az állás betöléséről egyébként csak a legköze- lőbb közzégyűlés fog nek dönteni. Eddig a legkomoly- öbb jelölöként a simleuel-silvanici (szilágyszómlyó) főrabbi írt emleztetik.

Rottenberg József Erdélyben E hélen érkezett Erdélybe az erélyi Mizrachi Közzégyűlés elnöke, Rotte- nberg József, ki ezútlán négy hónappal utazok, E egye- gesen Erec Iszraéba. Rottenberg elnökölök a sighetí és oradeai csoportoköl fogja megáltozni, hol rész- leles beszámolóöl fog tartani a Mizrachi palesztinai munkátröl — údvözöljék őt körükben.

Csücsnéstí. Erős és nagy B. H. H. csoport van ill. A csoport 128 tagöl rendelkezik, amelyek élen egy 11 tagú vezetőség áll. Hazaunk 25 héber kurzus, 5 Öng Szóbból van. Minden vasárnap teatélüánoköt rendez- nek, melyek keretében szép színházot tartanak az aktuális problémákröl.

